

Eiropas Sociālā fonda 1.2.1.1.1.apakšaktivitātes projekts
**“Nozaru kvalifikācijas sistēmas izveide un profesionālās
izglītības efektivitātes un kvalitātes paaugstināšana”**

**Poligrāfijas un izdevējdarbības, papīra un papīra
izstrādājumu ražošanas un datordizaina
Nozaru ekspertu padome**

2011. gada 15. decembris

Paveiktais 2011. gadā

Nodibināts NEP

Precizēts un apstiprināts Poligrāfijas un izdevējdarbības, papīra un papīra izstrādājumu ražošanas un datordizaina

NEP sastāvs

Saskaņoti NACE 2.red.sektori nozaru pētījumam

17 Papīra un papīra izstrādājumu ražošana

17.12 Papīra un kartona ražošana;

17.2. Papīra un kartona izstrādājumu ražošana;

17.21 Gofrētā papīra un kartona ražošana;
papīra un kartona taras ražošana;

17.29. Cita veida papīra un kartona
izstrādājumu ražošana.

18 Poligrāfija un ierakstu reproducēšana

18.1 poligrāfija un ar to saistītās
palīgdarbības.

58 Izdevējdarbība

58.1. Grāmatu, periodisku izdevumu
izdošana un citi izdevējdarbības
pakalpojumi.

- Apstiprināts NEP nolikums
- NEP locekļi iepazīstināti ar nozares apakšsektoriem un to aktuālajām problēmām
- Notikušas **3** NEP sanāksmes
- Izskatīts 2011./12.m.g. Uzņemšanas plāni un sniegti atzinumi IZM
- Apkopota informācija par prakšu vietām uzņēmumos
- Sniegta jaunākā informācija par ārpus formālās izglītības iegūšanas iespējām

Darba spēka un izglītības situācija Poligrāfijas un izdevējdarbības, papīra un papīra izstrādājumu ražošanas un datordizaina nozarē

Stiprās puses

- Tradicionāli prestiža tautsaimniecības nozare ar augstu produktu pievienoto vērtību un intelektuālu darbaspēku
- Tehnoloģiski augsti attīstīta nozare, uzņēmumu-mi apgādāti ar modernām iekārtām un komunikāciju iespējām
- Liels eksporta potenciāls, ko nodrošina:
 - izdevīgs ģeogrāfiskais stāvoklis;
 - modernas iekārtas;
 - kvalificēts darbaspēks ar salīdzinoši zemām izmaksām;
 - iespēja izdevīgi veikt nelielu tirāžu pasūtījumus ātrā laikā;
 - individuāla pieeja katram klientam un pasūtījumam.
- Uzņēmumos notiek straujš modernizācijas process, roku darbu aizstājot ar modernām iekārtām
- Nozares uzņēmumi atrodas dažādos Latvijas reģionos
- Uzņēmumiem iegādājoties jaunas iekārtas un tehnoloģijas, nozarē strādājošie nemitīgi ceļ savu kvalifikāciju
- Nozarē ienāk jauni darbinieki, kas grib un var strādāt specialitātē, ir gatavi apgūt jaunas zināšanas

Darba spēka un izglītības situācija Poligrāfijas un izdevējdarbības, papīra un papīra izstrādājumu ražošanas un datorizaina nozarē

Vājās puses

- Nozare izteikti atkarīga no ekonomiskās situācijas gan Latvijā, gan valstīs, uz kurām tiek eksportēta produkcija
- Nozare jūtīga pret izmaiņām nodokļu un ievēd- un izvedmuitas politikā
- Vājš produkcijas pieprasījums vietējā tirgū
- Ražošanas ēku būvei un iekārtu iegādei nepieciešami ļoti lieli finansu ieguldījumi, ko iespējams atpelnīt tikai ilgā laika periodā
- Gandrīz visi ražošanā izmantojamie materiāli un iekārtas tiek importēti
- Nozarē vērojama darbu sezonālītāte – liela noslogojuma (pirmssvētku, vēlēšanu u.c. ietekmē) un atslābuma periodi
- Trūkst iespēju Latvijā apgūt augstāko izglītību poligrāfijas specialitātēs
- Latvijā un arī Baltijā nav neviena izpētes centra, laboratorijas u.c., kas ar nodarbotos ar zinātniski pētnieciskiem, kvalitātes noteikšanas un sertifikācijas jautājumiem
- Grūtības sagādā prakses vietu nodrošināšana uzņēmumos, kuros ir ļoti sarežģītas un dārgas iekārtas un aprīkojums

Darba spēka un izglītības situācija Poligrāfijas un izdevējdarbības, papīra un papīra izstrādājumu ražošanas un datorizaina nozarē

Iespējas

- Jaunu produktu veidošana un piedāvāšana tirgū
- Jaunu produkcijas noieta tirgu apgūšana
- Izglītības programmu nemitīga papildināšana, maksimāli tās tuvinot ražošanas apstākļiem
- Ražošanas uzņēmumu plašāka attīstība reģionos
- Poligrāfijas nozares un tās pamatprofesiju popularizēšana
- Moduļu izglītības sistēmas veidošana, vispirms apgūstot pamatprofesijas, bet pēc tam atbilstoši – šauras specializācijas profesijas
- Ārpus formālās izglītības sistēmas apgūtās profesionālās kompetences apliecināšana dokumenta iegūšana atbilstošā mācību iestādē

Darba spēka un izglītības situācija Poligrāfijas un izdevējdarbības, papīra un papīra izstrādājumu ražošanas un datorizaina nozarē

Draudi

- Produkcijas pieprasījuma iespējamais kritums krīzes apstākļos
- Iespējama izejmateriālu (galvenokārt – papīra) cenas ievērojama paaugstināšanās
- Digitālo tehnoloģiju plaša ienākšana sadzīvē, daļēji aizstājot drukātos mēdijus
- Iedzīvotāju skaita samazinājums un ar to saistīts darbaroku trūkums nākotnē
- Šauras specializācijas darbinieku trūkums
- Perspektīva darba tirgus pētījuma trūkums
- Jauniešu aizplūšana uz ārzemēm izglītības un darba meklējumos
- Jaunāko tehnoloģiju un iekārtu trūkums mācību iestādēs
- Darba devēju neieinteresētība nodrošināt audzēkņu prakses vietas

Problēmas

- Uzņēmumi nav pietiekami ieinteresēti organizēt prakšu vietas audzēkņiem
- Pašreizējais nozares uzņēmumu tehnoloģis-kais aprīkojums ir pārāk sarežģīts, lai ar to prakses laikā varētu strādāt audzēkņi, kas mācības uzsākuši pēc 9. klases
- Nepietiekama sabiedrības informētība par nozari un tās perspektīvām
- Trūkst precīzas terminoloģijas latviešu valodā
- Nav informācijas izglītības iestādēm par absolventu nodarbinātību vai turpmāko izglītību
- Speciālistu ar augstāko izglītību poligrāfijas nozarē trūkums

Risinājumi

- Ieinteresēt uzņēmumus, izmantojot nodokļu atlaides u.c. stimulējošus pasākumus
- Nodrošināt prakses vadītājam pienācīgu samaksu par patērēto laiku un enerģiju
- Pakāpeniski pāriet uz lielāka audzēkņu skaita uzņemšanu pēc vidusskolas beigšanas
- Popularizēt nozari, tās perspektīvas, strādājošos, produkciju utt.
- Turpināt terminoloģijas attīstības veicināšanas pasākumus
- Veidot atgriezenisko saiti un attīstīt sistēmu, kā nodrošināt informācijas ieguvu.
- Rast iespēju sūtīt mācīties uz ārzemēm katru gadu dažus valsts finansētus studentus

**Poligrāfijas un izdevējdarbības,
papīra un papīra izstrādājumu
ražošanas un datorizaina
NEP mērķi un uzdevumi
2012. gadam**

1.mērķis

Nodrošināt visu sektoru pārstāvniecību NEP

Uzdevumi

- NEP trīspusējā sastāva precizēšana un papildināšana (pēc vajadzības jaunu locekļu piesaiste jeb nomaiņa)
- Darba devēju pārstāvju iesaiste NEP darbībā pēc nepieciešamības
- NEP darbības organizēšana un koordinēšana

2.mērķis

NEP ilgtspējīgas darbības nodrošināšana

- Starpnozaru ekspertu padomju darba grupas izveide juridisku jautājumu risināšanai (priekšlikumu izstrāde NEP juridiskajam pamatojumam, lobēšana)
- Izglītības līmeņu mijiedarbības veicināšana starptautiskā līmenī (nozares izglītības attīstības iespējas pa vertikāli)
- Ilglaicīgas sadarbības uzturēšana starp nozares sektoru pārstāvjiem

3.mērķis

Veicināt nozares pozitīvu atpazīstamību

Uzdevumi

- Informācija NEP locekļu mājas lapās, sociālajos tīklos(piem. projekts Profesiju pasaule),
- Projekta e-vidē
- Informācija nozares žurnālos, bukletos
- Sadarbība ar masu medijiem popularizējot nozari , tās perspektīvas un apgūstamās kvalifikācijas kā arī darba iespējas un perspektīvas
- Darba grupas izveide par sertifikācijas jautājumiem
- Nozares izglītības iespēju popularizēšana jauniešiem uz vidējās izglītības bāzes
- Starptautiska sadarbība ar Skandināvu un Baltijas valstu NEP

4.Mērķis

Paaugstināts profesionālās izglītības prestižs

- Dalība Karjeras dienās Ārpus formālās izglītības popularizēšana
- Praktikantu motivēšana praksei (laba darba un atalgojuma iespējas)
- Uzņēmumu motivēšana praktikantu iesaistīšanai darbā (atalgojums uzņēmuma prakses vadītājam, uzņēmumam bonusi nodokļu atlaidēm)
- Audzēkņu konkurss uz budžeta vietām profesionālās izglītības iestādēs
- Vieslektoru piesaiste un pedagogu pilnveides nepārtrauktība

5.mērķis

Nodrošināta nepārtraukta nozares datu ievākšana un analizēšana

- Sadarbība ar pētnieku darba grupu
- Nozares ekspertu atlase pētījuma ekspertīzei
- Nozares ekspertu pētījuma analīze
- Nozares asociācijas datu , pētījumu apkopojums un izmantošanas iespējas
- Aptauju organizēšana (absolventu, audzēkņu, pedagogu u.c.) pēc nepieciešamības (par prakses vietām ,kvalitāti, materiāli tehnisko bāzi un tml.)

6.mērķis

Nodrošināta profesionālās izglītības programmu atbilstība darba tirgum

- Uzņemšana plāna pakārtošana nozares vajadzībām
- Aptaujas rezultātu izmantošana un priekšlikumu sagatavošana jaunu izglītības programmu izstrādei
- Esošo Profesijas standartu aktualizācija
- Jaunu Profesijas standartu izstrāde
- Savstarpējās atgriezeniskās saites veidošana par absolventu nodarbinātību un turpmākās izglītības iespējām

Paldies par uzmanību !

Ieva Bečere, 29491355

ieva@lpua.lv; poligrafija@lddk.lv;

nozares konsultants darba devēju satura jautājumos

Aldis Misēvičs, 29463620

aldis.misevics@ibas.lv

nozares konsultants darba ņēmēju satura jautājumos

Astrīda Mitrevica, 67503752

astrida.mitrevica@visc.gov.lv

nozares konsultante profesionālās izglītības satura jautājumos